

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 31. siječnja 2024.*

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

Mane i vrline 6. Srdžba

Draga braćo i sestre, dobar vam dan!

Ovih tjedana obrađujemo temu manâ i vrlinâ i danas ćemo se zadržati u razmišljanju o poroku *srdžbe*. To je posebno mračan porok, a možda ga je najjednostavnije prepoznati s fizičke točke gledišta. Osoba obuzeta srdžbom teško skriva izljev srdžbe: lako ju je prepoznati po pokretima tijela, po agresivnosti, po otežanom disanju, po mrkom i namrštenom pogledu.

U svom najžešćem očitovanju, srdžba je porok koji čovjeku ne da mira. Ako je plod pretrpljene nepravde (ili za koju se smatra da je takva), često je se ne iskaljuje na krivca, nego na prvog nesretnika koji naiđe. Ima ljudi koji na radnom mjestu susprežu svoj bijes, djeluju mirno i pribrano, ali kad dođu kući postaju nepodnošljivi za suprugu i djecu. Srdžba je neobuzdan porok: može oduzeti san i dovesti do toga da nam se neprestano u glavi roje kojekakve misli, spletkarenja, a da ne umijemo pronaći prepreku u našem načinu rasuđivanja i mišljenja.

Srdžba je *porok koji djeluje razorno na ljudske odnose*. Izražava nesposobnost prihvaćanja različitosti drugoga, napose kad njegovi životni izbori odudaraju od naših. Ne zaustavlja se na pogrešnom vladanju neke osobe, već se u isti kotao baca sve: drugi, drugi takav kakav jest, drugi kao takav izaziva ljutnju i ogorčenost. Počinje se mrziti ton njegova glasa, njegove obične svakodnevnice geste, njegov način razmišljanja i osjećanja.

Kad odnos dosegne tu razinu srozavanja, tad se gubi lucidnost. Tomu je tako zato što je jedna od karakteristika srdžbe, katkad, da ne može splasnuti vremenom. U tim slučajevima čak i daljina i tišina, umjesto da ublažuju, uvećavaju teret nesporazumâ. Zato apostol Pavao – kao što smo čuli – preporučuje svojim kršćanima da se spremno uhvate koštac s tim problemom i pokušaju se pomiriti: „*Sunce nek ne zađe nad vašom srdžbom*“ (Ef 4, 26). Važno je da splasne odmah, prije nego sunce zađe. Ako tijekom dana dođe do kakvog nesporazuma, pa se dvoje ljudi više ne mogu razumjeti i odjednom počnu jedno drugo doživljavati dalekima, noć ne valja prepuštati vragu. Taj porok će nas držati budnima dok ležimo, razbijajući glavu o našim razlozima i neoprostivim pogreškama koje su za svaku osudu, a koje nikad nisu naše, nego uvijek tuđe. Upravo tako: kad osobom vlada srdžba uvijek kaže da je problem u drugom, nikada ne može prepoznati vlastite mane, vlastite nedostatke.

U molitvi Oče naš Isus nas potiče moliti za naše ljudske odnose koji su minsko polje: plan koji nikada nije u savršenoj ravnoteži. U životu imamo dužnika koji nikad neće namiriti svoj dug prema nama; baš kao što ni mi zasigurno nismo uvijek svakoga voljeli u pravoj mjeri. Nekome nismo pružili ljubav koju zaslužuje. Svi smo mi grešnici s neriješenim računima, svi mi: ne zaboravimo to! Zato svi trebamo naučiti opraštati da bi i nama bilo oprašteno. Ljudi ne mogu biti zajedno ako se ne vježbaju također u umijeću opraštanja, koliko je to ljudski moguće. A opreka srdžbi je dobročinstvo, širokogrudnost, blagost, strpljivost.

Ali u vezi sa srdžbom treba reći još nešto. Strašan je to porok, govorilo se, u ishodištu je ratova i nasilja. U predgovoru Ilijade opisuje se „Ahilejev gnjev“, koji će biti uzrok „beskrajnih žalosti“. Ali nije sve pogrešno što proizlazi iz ljutnje. U drevna su vremena ljudi bili itekako svjesni da u nama postoji razdražljivi dio koji se ne može i ne smije poricati. Strasti su donekle nesvjesne: one se događaju, one su iskustva života. Nismo odgovorni za srdžbu u njenom korijenu, već uvijek u njenom razvoju. A ponekad je dobro gnjev iskaliti na pravi način. Kad se čovjek ne bi nikad rasrdio, kad se ne bi ozlojedio zbog počinjene nepravde, kad bi mirne duše promatrao gdje se slabog ugnjetava, onda bi to značilo da nije čovjek, a još manje kršćanin.

Postoji sveta jarost, koja nije srdžba nego pokret srca, sveta jarost. Isus ju je iskusio više puta u svom životu (usp. Mk 3, 5): nikad nije na zlo uzvrćao zlom, ali je u duši oćutio taj osjećaj i, u slučaju trgovaca u Hramu, burno je i proročki reagirao, vođen ne srdžbom, nego revnošću za domom Gospodnjim (usp. Mt 21, 12-13). Moramo dobro razlikovati: jedno je revnost, sveta jarost, a drugo srdžba, koja je zlo.

Na nama je pronaći, uz pomoć Duha Svetoga, pravu mjeru strastima. Moramo ih odgajati ih tako da vode dobru. Hvala!

U sklopu pozdrava poljskim vjernicima

Novu godinu započeli smo pozivom na izgradnju mira u svijetu, u vlastitoj domovini, u vlastitim obiteljima, u vlastitim srcima. Zapamtite da se mir može graditi samo na istini. Neka vam briga za opće dobro, pravo susprezanje srdžbe i uzajamno opraštanje jednih drugima pomognu graditi civilizaciju ljubavi u vašim trenutnim prilikama.

Od srca blagoslivljam vas i vaše obitelji.

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

U Italiji se sutra obilježava *Nacionalni dan civilnih žrtava rata*. Spomenimo se u molitvi ne samo onih koji su poginuli u dvama svjetskim ratovima nego i brojnih – premnogih – civila, bespomoćnih žrtava ratova koji nažalost još uvijek izazivaju krvoproliće na našem planetu, kao što se događa na Bliskom istoku i u Ukrajini. Neka njihov krik boli dotakne srca vođâ naroda i potakne planove za mir! Kad čitamo ovih dana o ratovima, kolike okrutnosti, mnoge! Molimo Gospodina za mir, koji je uvijek blag, a ne okrutan.

[...] Zazivam na vas zaštitu svetog Ivana Bosca, kojeg se Crkva danas spominje, da po njegovu zagovoru poziv svakog od vas u Crkvi i svijetu donese ploda. Svima moj blagoslov!